

su nostro corporeo, uel obscure et minus clare, sed ibi abscondere idem est q. manifestare nolle. 13 n. sint ibi diuersitates pluri caru ex compoñe diuersarum naturar. sunt tamen in anima gradus potentiarum 7 scaturum fm quos quedam dicuntur anime esse magis intima. utpote que respiciunt potetias superiores, 7 simplices siue puriores fm quas anima magis i seipsa recolligitur. 7 ei quod sume unum est unitur 7 simplicatur. 7 penes has maxie residet cōsciencie secretum. Et sic patet solutio obietorum, ex quibus etiā manifestantur omnia que i littera dicuntur. hoc solum autem indiget explanatione quod dicit **Gennadius**. q. diuisiones p energiam opatiōum. quid ibi appellet energiam. Et vō q. energia dicit ab en q. est in. 7 ergo qd ē labor. 7 mēte qd est defectus. unde energia quasi interior labor uel interior defectus. unde illi dicuntur energumēri qui interius laborant p uexationem demonis interius obsidentis. 7 animā laborare facientis. 7 hoc est qd **gennadius** intendit dicere.

Distinctio nona

Dist pda supē cognoscere. **¶** Supra egit myr de 2 sequenti bus ad malorum obstinationes. In hac pte agit de his que cōsequuntur beatorum cōfirmationem. **¶** Hec at sunt duo, scilicet distinctio ordinum, 7 cōse quens ministerium. ideo hec pars duas habet. In prima agit de angelorum ordinum distinctione. In secunda de angelorum ministerio 7 missione. infra distinc. x. hic etiam i uestigandum est. **¶** Prima pars habet duas partes. In prima agit de distinctione ordinū quantum ad primas cōditiones. In secunda uero quantum ad reparationem ibi. notandum etiam q. x. ordo. **¶** Prima ps habet quattuor partes. In prima determinat qualiter angelor ordines distinguuntur. In secunda qualiter noiantur ibi. hec noia illis nō propter se. **¶** In tertia determinat quod sit huius ordinis principium ibi. iam nunc inq.

rere restat. **¶** In quarta uero 7 ultima determinat modum ibi. prima considerari optet. **¶** Secunda uero pars principalis que ibi incipit. notandum. **¶** duas habet. In prima determinat de reparatione ordinum angelorū fienda quantum ad gradum. In secunda uero quantum ad numerū ibi. nō. n. iuxta numerū eorum.

Intelligentiam autem eorū que in hac parte dicuntur. **¶** Primo procedendum ē uia narrationis. **¶** Secundo uero uia inquisitionis. **¶** Uia autem narrationis est diffinitiva 7 diuissiva. ideo oportet hic prenotare quarandam reparationes 7 diuisiones. **¶** Oportet igitur primo uidere quid sit hierarchia. **¶** Secundo uero quid angelus. **¶** Tercio quid sit ordo angelicus. quibus premetellectis maxima uia prestabitur nobis ad sequentia terminanda. **¶** Sciendum est igitur q. ipsius hierarchie beatus **Dionysius** tres ponit diffinitiones. in libro de angelica hierarchia. **¶** Quarum prima hec ē. **¶** Hierarchia est diuina pulchritudo ut simpla. ut optia. ut consummata uel consummatua. **¶** Secunda est hec. **¶** Hierarchia est ordo diuinus scientia 7 actio. deiforme quantum possibile similans. 7 ad inditas ei diuinitus illuminans proportionabiliter in dei similitudine ascendens. **¶** Tertia est hec. **¶** Hierarchia ē ad deum quantum possibile est similitudo et unitas. ipsum habens scientie sancte et actionis ducem. et ad suum diuissimum cōcorem inmutabiliter diffiniens. quantum uero possibile est reformat suos laudatores. **¶** Istarum diffinitionum distinctio 7 explicatio potest haberi sic. quia prima diffinitio ē hierarchie increate. due uero sequentes create. differunt autem quia prima illarū principaliter attenditur penes egressum a deo sed ultima penes regressum. licet utrobique tangatur uiru nq. **¶** Prima autem diffinitio que est hierarchie increate exprimit ipsam quantum ad trinitatem 7 unitatem. ita q. nec trinitas preiudicat unitati. nec unitas trinitati. sed unitas spectat ad perfectiones trinitatis. et trinitas unitatis. ut

igitur ostendatur ibi esse unitas in trinitate dicit. hierarchia est diuina pulchritudo. pulchritudo enim consistit in pluralitate et eque-
tate. sicut dicit Augustinus in libro de uera re-
ligione. ut autem ostendat quod plurali-
tas non preiudicat unitati. dicit ut simpla
quia sic est ibi pluralitas. ut tamen non tolla-
tur unitatis simplicitas. ut etiam ostendat
quod unitas non preiudicat pluralitati subiun-
git. ut optima. quia sic est in deo unitas.
ut tamen sit summa bonitas per quam est
perfecta cōcōatio. et sic personarum pluralitas.
Postremo ut ostendat quod unitas spectat ad
perfectionem pluralitatis. et conuerso sub-
dit. ut consummata. In quo significat quod in
trinitate et unitate consistit omnia et sum-
ma perfectio. ¶ Secunde uero diffinitionis
intellectus sic potest haberi. diffinitur. n. ibi
angelica hierarchia secundum egressum a deo. egre-
ditur autem a deo secundum rationem imaginis. et simi-
litudinis sicut et homo. et ideo in illa notifica-
tione primo describit ipsam hierarchiam egre-
dientem a deo per modum imaginis. cum dicit
hierarchia est ordo diuinus scientia. et actio
ut ordo id est ordiata potestas respondeat
patri. et sapientia filio. et actio spiritui sancto
secundum memoriam intelligentiam et uo-
luntatem. ¶ Secundo uero describit quantum
ad rationem similitudinis cum subiungit. deifor-
me in quantum possibile est similans. et tan-
gitur ipsa assimilatio quantum ad habitum
cum dicitur deiforme in quantum possibile. et
quantum ad actum cum subiungitur. et ad in-
clitas ei illustrationes. et similitudinis. n. siue
gratie assimilantis actus est sursum ducere
sicut eius origo est de sursum descendere.
¶ Tertiam autem diffinitionem sic possumus
intelligere. describitur. n. ibi ut predictum est
angelica hierarchia per regressum ad deum
principaliter. Notatur igitur in predicta diffi-
nitione hierarchia regrediens siue regressus
eius. ¶ Primo quantum ad habilitatem cum
dicit. hierarchia est ad deum quantum possibi-
le est similitudo et unitas. Secundo quantum
ad actualitatem cum dicit. ipsam habens scientie
sancte. et actionis ducem. Tercio quantum
ad immutabilitatem cum subiungit. et ad suam di-
uinitatem decorum immutabiliter diffiniens.
Quarto quantum ad plenitudinis ubertates

cum subiungit. quantum uero possibile est et
formans suos laudatores. In hoc. s. q. non so-
lum sibi sufficit. sed etiam propter plenitudi-
nem charitatis et gratie potens est alios ad-
iuuare. Et sic patet ex predictis diffinitionibus
quid sit hierarchia tam diuina quam angelica.
per quam intellectum elicitur quedam diffi-
nitio magistralis quam competit omni hierarchie
licet non uniuoce. que talis est. Hierarchia est
rex sacrarum et rationalium ordiata potestas
in subditis debitum retinens principatus.
hec autem non solum competit hierarchie ange-
lice. sed etiam ecclesiastice uel humane. de-
qua nihil ad presens. sed solum de hierar-
chia angelica. et quoniam hec non potest cognos-
ci nisi cognoscatur quid sit angelus. ideo
prenotande sunt et angeli diffinitiones.
Angelus autem sic notificatur a Damasceno
Angelus est substantia incorporea intellectu-
lis. semper mobilis. arbitrio libera. deo mini-
strans. gratia non natura immortalitate susci-
piens. Dionysius autem aliter diffinit angelum
sic Angelus est imago dei. manifestatio oculi
luminis. speculatus clarus. splendidissimus. im-
maculatus. incontaminatus. incoquinatus
suscipiens. sicut conueniens est totam specio-
sitate boniformis deformitatis. et in se re-
splendere faciens bonitatem silentij. quod est
in abditis. Differunt autem he due notificatio-
nes. quia prima describit angelum quantum
ad esse. secunda uero non solum quantum ad
esse. sed etiam quantum ad bene esse.
Prime diffinitionis intellectus haberi potest
sic. describitur. n. ibi angelus quantum ad
substantiam. quantum ad uirtutem. quantum
ad operationes. et quantum ad durationem. sub-
stantia tangit in hoc quod dicit. angelus est sub-
stantia incorporea uirtus. in hoc quod subiun-
git intellectualis. semper mobilis. arbitrio
libera. ubi notatur triplex uirtus angelica
s. cognitiua operatiua et ipsatiua. cognitiua in
hoc quod dicitur. intellectualis. operatiua in hoc
quod dicitur. semper mobilis. quia sine fatiga-
tione potest operari. sed imperatiua in hoc
quod dicitur. arbitrio libera quam non oportet di-
stingui ab aliis predictis in re. sed sufficit quod
distingatur ratione. operatio uero tangit cum
dicitur deo ministrans. duratio cum subiun-
gitur. gratia non nata immortalitate suscipiens

uocatur autē hic gratia non aliquis habitus gratia dat^r. s; grā dicit^r gratuita dei influētia

In intellectus autē sedē diffinitionis sic pōt haberi. Diffinitur nāq; ibi angelus. non solum quantū ad eē nature. sed etiaz quantū ad bene esse. 7 ideo notificatur hic angelus inquantū habet dei imaginē p naturā. iquā tum habet similitudinē per gratiā. inquantū habet deformitātē p gloriā. Ratio autē imaginis exprimitur qm̄ ad duo. s. quantū ad id qd sursum est. 7 quantū ad id qd deorsū primū tangit^r euz dicit^r. āgelus imago dei. secundum cum subiungit^r. manifestatio luminis. imago. n. est inquantū capax dei est 7 particeps eē potest. sed manifestatio luis est inquantū illuminationes quas suscipit i ferioribus ostendit. Et similiter quantū ad similitudinē gratie describitur quantum ad duplicem respectū. ad sursum per positōnez. ad deorsū per priuationē. Comparatio ad sursum tangitur cū dī. speculū clay splendidi^r simū. **U**bi notatur q; gratia de sursum ueniens naturā consuauat. naturā decorat. naturā confirmat. 7 quantū ad hec tria dicit^r. speculū clay splendidi^r simū. comparatio uero ad id quod deorsū est pmodū priuationis notatur cū dicit^r Immaculatum inecōtaminatum i inquantū. per que tria remouet splicē feditatē ab angelo que repugnat gratie. primo feditatem actam. 7 hec est feditas actualis. 7 remouetur p hoc qd dicitur. immaculatum. secūdo feditatē adherentē siue aduenientē. 7 hec est feditas uenialis. 7 remouet^r p hoc qd dicitur. inecōtaminatū. tertio remouet feditatē contractā. 7 hec est feditas originalis. 7 remouetur p hoc qd dicitur. icoinquatū. **S**ic deformitas glorie tangitur fm duplicē compatiōē. s. ad id quod sursum ē 7 ad id quod deorsū est. ad id quod sursum est p hoc q; dicit^r. suscipiēs sicut cōueniens est totā speciositatē boniformis. deformitatis compatiōē ad deū. deformis efficitur cū speciositatē a deo suscipit. **C**ōpatō vō ad id q; intueri ē. notatur cū dicitur. 7 in se res splēdere faciēs bonitatē silentij quod ē in abditis. hoc autē est dum refulgentiā dīne bonitatis quā ipse habet ostēdit alijs. hanc autē uocat silentiū. quia nemo potest itime deo coniungi quin in illo detetur. 7 qui oīs

strepitus exterior quiescat. 7 ideo uocat silentiū i abditis. 7 sic patz qd sit hierarchia 7 quid sit etiam angelus. **T**ertio restat uiuere quid sit ordo āgelicus. diffinitur autē sit a **G**regorio. 7 in littera adducitur hec diffinitio a magis. Ordo ē mltitudo celestium spiritū. qui inter se aliquo munere gie simulantur. sicut i naturalū donoz participatiōe cōueniūt. **H**ui⁹ notificatiōis explanatiō in pmpu ē. Notificatur. n. hic ordo quantū ad suū fundamentū. quantū ad sauz cōplementū. quantū ad dispōnem que inter hec mediū tenet locū. fundamentū tangitur euz dicit^r. Ordo est multitudo celestū spiritū. ordo. n. fundatur in natura. cōplementū uero tangitur in hoc q; dicit^r. Qui iter se aliquo munere gratie simulantur. ordo enim cōplementū habet a gratia. dispō media inter utrūq; notatur i hoc qd dicitur. sicut i naturalū donoz participatiōe ueniunt quia meliora naturalia disponūt ad maiora gratuita. **E**x pdictis notificat nobis illa sa que prius pposita sunt fm descriptōes cōuenientes. quas facile esset fm topicum calūniari 7 destruere. s; omittendum ē quia ualde ē paz utile. **P**ost hoc pcedēdu est ad diuisiones. sunt aut diuisiones tres pnotande ad faciōrē explicationē angelicorū ordinū. **P**rima ē hec **H**ierarchiaz. alia sup celestis. alia celestis. alia subcelestis. **S**ecūda hec ē **H**ierarchiaz celestū. alia supior. alia media. alia inferior. siue q; idē ē. alia eparchia. alia messarchia. alia hyparchia. **T**ertia ē hec q; ordo prime **H**ierarchie triplex ē. ordo. s. seraphin. cherubi. 7 troni. **S**ecūda de hierarchie similiter triplex est ordo fm **B**er. **D**ionysius. dominationes. potestates 7 uirtutes. fm **G**regoriū. 7 **B**ern. dñatōes principatus. 7 potestates. **S**imiliter i tertie hierarchie triplex est ordo fm **D**ionysius principatus. archangeli. 7 angeli. s; **B**er. uirtutes. archangeli. 7 angeli. **P**rima diuisionis manifesta est ratio i intelligētia. quoniam enim hierarchia non est nisi in substantia intellectuali. hec autem triplex ē scilicet diuina. angelica. 7 humana. ideo triplex distinguitur hierarchia. 7 diuina dicit^r supercelestis. angelica celestis. humana aut subcelestis. **S**ecūda aut diuisionis ratio.

Et manifestatio est duplex, uel fm ea que essentialiter respiciunt hierarchias que sunt ordo, sciētia, et actio, uel fm status et officia. **S**i primo modo sic triplicē oportet eē hierarchiam, unā penes sciētiā et hec est suprema, alterā penes ordinē et hec mediā, tertiā uero penes actionē et hec est infima. **P**rima enī hierarchia pīcipaliter attēditur penes scientiam diuinā, mediā uero penes potētā ordinatā, tertiā uero penes actionem administratiuā. **S**i uero fm status et officia, sic similiter optet esse tres. nā quidam ē stat⁹ contemplatiu⁹, quidam actiu⁹, quidā prelatoz, penes statū cōtemplatiu⁹ ē hierarchia suprema, penes statū actiu⁹ ē hierarchia infima, penes statum mediū aut prelatoz as signata ē hierarchia mediā. **T**ertīa aut diuisionis ratio et explicatō ex rōne secunde diuisionis habet ortū, quia enim hierarchia suprema fm utrūq; modū accipiēdi attēditur in scientia et statu cōtemplationis que cōsistit in conuersione ad deū, id cū ad cōuersionē necessario requiratur triplex actus, triplex donū scz intentionis cognitionis et dilectionis. **I**deo triplex ordo ibi ponitur, q̄tum ad p̄fectam intentionē est ordo termin⁹, quātus ad p̄fectā cognitionē ordo cherubi, quantū ad p̄fectas dilectionē ordo seraphi. **E**t hoc patz ex suis interpretationibus, quia igitur tam prima rō q̄p secūda p̄prehendit hec tria. **I**ō oēs tractatores in hac distinctione cōcordant, s. **D**ionysius qui distinguit hierarchias penes eēntialia. **E**t **G**regorius q̄ distinguit penes officia. **S**imilr subdiuīso secūde hierarchie pendet ex duplici ratiōe p̄assignata, dictū est, n. q̄p secūda hierarchia vno mō accipit penes ordinem siue ordinatā potestātē, habet, n. substantia ordinarī mediātē potētā. **P**erfectō aut v̄tutis siue potētē cōsistit in tribus, s. in p̄sidendo, et penes hoc attēditur ordo dñationū, in resistendo et penes hoc ordo potestatu, et in op̄ando et penes hoc ē ordo v̄tutū. **E**t ordinātur hi ordines fm maiore dignitatē et minores et plus ē p̄sidere q̄p repugnare et repugnare q̄p opari posse, ideo recte sic ordinātur ordines medię hierarchie a **D**ionysio ubi primo ponūtur dñationes, secūdo potestates, et tertio v̄tutes. **S**i aut secūda hierarchia suā penes statū mediū, s. platoz, sic similiter

tres habet ordines fm triplicē prelationem angeloz, p̄sūt, n. angeli angelici spiritib⁹ et hi dñtur dñatōes. **P**resūt etiā boīs hoīb⁹ et hi dicūtur principatus, p̄sūt demōib⁹ et hi dicūtur potestates, et sic patet ordo fm dignitatē prelationum, q̄a, n. plus est p̄sidere angel q̄p hominib⁹ et bonis hoīb⁹ q̄p omīnib⁹, ideo primo dñationes, secūdo principatus, et tertio potestates enumerat a **G**regorio et **B**er. **D**iuīso etiā tertie hierarchie duplici rōne p̄assignata op̄bēdi potest, s. n. tertiā hierarchia sumat penes actōem ministeriale. **S**ic triplex ē ordo angelicus fm q̄p triplex cōtingit deputari ad regimē alt⁹ uel ministeriū, quidā sunt, n. angeli ordinati ad regimē principū, et hi principatus sūt, q̄dam uero ad regimē multitudinis, et hi dñtur archangeli, igitur quidā ad custodiā p̄sone singularis et hi dicūtur angeli. **E**t sic p̄z etiā ordo et sufficiētia illoz ordinū, quia plus est p̄sidere p̄cipi q̄p uni genti, p̄iceps enim p̄est toti genti, et plus est deputari ad custodiā multitudinis q̄p ad custodiā p̄sone singularis, et p̄ istū modū distinguit et ordiat **D**io. **S**i uero accipiat penes opatiōē vite actiue, sic etiā triplex ē ordo fm q̄p triplex ē ministeriū aut, n. ministeriū cōsistit in op̄ando ul' i docēdo, et i docēdo, aut maiora aut minora, primū est v̄tutū, scz archangeloz, et tertū angeloz. **E**t patz ordo q̄a pl⁹ ē facere q̄p docere siue dicere, et reuelare maiora maius ē q̄p reuelare minora. **E**t penes hūc modū sup̄sit distinctiōe tertie hierarchie **G**regorius et **B**er. **E**x his appet ratiō hāz diuisionū, apparet etiā diuersificatio inter **G**regoriū et **D**io. q̄a diuersimode distinctionē hierarchie cōsiderauerūt, id ē diuisiones ordinū in ip̄is diuersimode assignauerūt. **S**ed cū utrūq; horum uel nō possit eē uer⁹, s. q̄p p̄cipatus sit de mediā hierarchia et infima, et similiter uirtutes quin cōfundantur hierarchie ordines. **L**uz q̄ritur qd̄ istorū sit uerius et cui magis initendum est. **E**t v̄o ad hoc q̄p magis initendū est dicto **D**ionysio, tum quia ip̄e didicit sicut dī a **P**aulo et ita tradidit sicut audiuit, tum quia **G**regorius in cōfirmationē eoz que de hac materia dicit ip̄i auctoritatē iducit, tum etiā q̄a sic ex p̄dictis p̄z. **D**io. distinctiōes hierarchie sup̄sit p̄s ea q̄ sūt ip̄is

angelicis spiritibus intrinseca et essentialia
et ideo sic ordines distinxit sicut habet col-
locari in celis. **Gregorius** uero plus pensa-
uit opa et officia. et ideo sic distinxit fm q-
plus potest ualere ad eruditionem nostram
Nec unus contradicit alteri. nec uerbu alte-
rius retractat. sed aliu modum distinguendi
assignat tum propter diuersitatem consue-
tationis in principio. tum propter diuersita-
tem considerationis in fine.

In intelligentiam predictoruz
et eorum que. **Magister** dicit i
littera. ut uia inquisitiua pce-
damus circa ordinem angelo-
rum queruntur noue. **Primo** qrit de or-
dinibus in cōpatione ad naturā subtra-
ctam. **Secundo** in compatione ad causam cō-
pletuā. **Tercio** in compatione ad dispositi-
ones preambulā. **Quarto** querit quātū ad
nominatiōē. **Quinto** quātū ad repatiōē.
Sexto quantū ad plationis euacuatiōē.
Septimo quantum ad numerum. **Octauo**
querit i compatione ad suuz oppositum.
Nono et ultimo i compatione ad dispatū.

Primo igitur est questio de or-
dinibus angelorum in compa-
ratione ad naturam subtractā.
Et est questio utruz angeli di-
uersorum ordinum sint diuersarum specie
rum per naturā. Et q- sic uidet. **Multiplica-**
tio angelorū maxime manifestat diuinā po-
tentiam et sapientiā et bonitates. et maior
multiplicatio ad maiore spectat manifestati-
onē. sed maior ē multiplicatio q ē fm nume-
rū et specie q- q ē solū fm numerū. ergo i
āgelis repitur utraq. ergo angelus ueniet
ab angelo fm speciem. sed maxime diffe-
rūt angeli diuersorū ordinū. ergo uidet q-
s3 specie distinguantur. **Itē** angeli diuer-
sorum ordinum magis differunt q- angeli
eiusdem ordinis in simplicitate quod ē pri-
mu attributū. ergo pari ratione et in pso-
nalitatis distinctione. ergo cū angeli eiusdē
ordinis saltem differant numero. angeli di-
uersorum ordinum differunt plusq- nume-
ro. sed maior differentia q- ea que est secu-
dum numerum non est nisi ea que est fm

speciez. ergo **Itē** si tu dicas q- differūt ma-
gis al. qua differentia accidentali. sicut aqua
diuersorū fontium magis q- aqua eiusdem
fontis. **Obicit** contra hoc. q- magis dif-
ferunt in simplicitate essentie. sed simpli-
citas essentie non est accidens angelo cū nul-
lo modo possit intendi et remitti in eodem
angelo. sed est essentialis proprietates. ergo
facit essentialiter differre. ergo idem q- pri-
us. **Itē** hoc uidet a simili. cum sint tria
genera uiuentiu. scilicet uegetabilium et se-
tibilium et intellectualium. In genere eorū
q uiuunt uita uegetabilis est ponere diuer-
tatem non solum fm numerum. sed eti-
am fm speciem sicut in plantis. Et simi-
liter in genere eorum que picipant ui. am-
sensibilem sicut in animalibus. ergo pari ra-
tione in his q picipant intellectualem uitā
sicut in angelicis spiritibus. si ergo est ibi
differentia secundum speciem cum maxi-
me attendat angelorū differentia in diuer-
sis ordinib. patet **Itē** sicut corpa luo-
sa sua uarietate decorat celū et tñ sūt oia
lucida. ita āgeli suo mō decorat ēpyreū. vñ
dicūt astra matutina **Iob. xxxix.** s3 lūaria ce-
li differūt specie nū numero solo. q- habent
opationes et impssiones oio diueras et spēa-
les. ergo pari ratione et angeli qui sunt or-
natus ēpyrei. **Adtra** omne quod ē paul
ab origie dispgitur. et quod appximat ori-
gini colligit et unū sic p3 i neruis. p3 etiā i
lumie et i alijs. s3 āgeli sūt pxi cause origia-
li omnū. s. deo. ergo dēnt habet unitatē. s3
nō possūt uniri fm numerū. ergo dēnt fm
specie cōpletā. **Itē** cōtingit repire spiri-
tualē siue rationalē naturā cōiunctā et sepa-
tā. s3 cōiuncta nō ē nisi unū speciei. ergo na-
tura sepata. **Si** tu dicas q- hoc uenit ex pre-
corpis. hoc ē nihil ē q- nō aia ppe corp' s3
corp' ppe animā. Et iterū qd ipeditet cor-
pora fm specie diuersa fuisse facta ab initō
si agrueret spēs rōles eē fm spēs diuersas.
Itē mltitudo āgtoz scā ē ad illius ciuitatis
plenitudiez et decorē. s3 i illa citate maxie at-
tēdit unitas et ānex' et cōformitas. ergo cū
cōformitas unū nate faciat cōnexionē i charita-
te et ipsū adiuuet. ppe qd etiā ut sancti
dicunt deus uoluit nō tantū homines facere
similes s3 etiā oēs ex uno hoīe. ergo **Itē**

Item angelica natura est caput uniuersi. ergo cum caput sit rōne spēi non vni⁹ indi uidui. et caput et status debet esse in vno. sicut archa cōsumata est i cubito. ergo maxime debet esse unitas. ergo i fm spēm.

Item ruina āgelica repatur p homiez q̄ est idem spē. si ergo ppetenter et cōgrue repatur. uidetur tunc q̄ oēs ruentes fuerunt vnius spēi. si de quolibet ordine sūt lapsi. ergo omnes eiusdē etiā. **R**ñō. vñ q̄ circa hoc duplex est opinio. et utraqz pba bilis. Una est q̄ in angelis est diuersitas fm spēm et etiā genera subalterna. ut hie rarchia sit q̄si unū gen⁹. et ordines tres faciāt spēs. Et ad hoc ponendū moti sunt. tū ppter diuine bonitatis ostensionem. tū ppter simile in aliis creaturis. tum etiā ppter gradus reptos in angelis. cum enī angeli eiusdē ordinis aliquo mō se excedāt uidetur q̄ angeli diuersoz ordinū et hie rarchiaz. a deo se excedant q̄ etiā habeant in spē et genere diuersitatem. Alia posito est. q̄ angeli oēs sunt eiusdē spēi. tū ppter illius ciuitatis unionem. tum ppter vniuersi pfectōne. Licet autem utraqz ista rum positiōnū habeat pbabilitatem. q̄a tū p scripturam nō innotescit nobis diuersitas opatiōum. et uidetur q̄ illi q̄ aggressi sūt hanc materiā determinare sicut **Dionys.** diuina inspiratiōe agnouerūt et officiū i naturam. et ipi dicunt q̄ oia que sūt oim ordi nū in oibus repiantur. licet magis excedent in uno. uidetur magis theoloica et pbabil positiō. nisi occurrat manifesta auctoritas in contrarium q̄ omnes angeli sūt eiusdē spēi. sicut et omnes hoies et quemadmodū i ho minibus sūt gradus et ordines. et quo ad naturalia. et quo ad officia cōmissa sue dignitates. et quo ad gratuita. Salua tamen unitate spēi. sic intelligendū est in angelis. Vñ cōcedende sūt rōes ad hāc ptē iducte. **A**d illō ergo q̄ obicitur d̄ manifestatiōe. vñ q̄ deus nō manifestat bonitatem nisi saluo ordine sapie ordinantis mūdum. et salua pprietate nature. similis salua cōdecencia et pfectiōne ciuitatis supne. Qm̄ igit creatura cōpletior in mūdo dat ei cōsumatiōnem. ideo una est in spē. Rursus q̄a supmū et optimū āgeli. q̄ d̄ deiformis intellect⁹ unū

est. nec habet cōiunctiōem cum inferiori. itō natura āgelica debet esse una. Rursus qm̄ illa ciuitas debet esse unica et pfecte restau rata. itō debet esse una. Et he rōes etiā possunt assignari suo mō circa homies. Si quis aut uellet p hoc cōdere q̄ homies et angeli essent unius spēi. Dicemus q̄ āgeli nō cōiunguntur homibz unitate nature. sed obsequio beneficentie. et hō similis āgelo. quia ille istū adiuvat. ille illū repat. q̄ non esset si essent eiusdē nature. et ideo utraqz cōgruit ciuitati supne. **A**d illō q̄ obicit de magis et minus. vñ q̄ intensio i remissio fm pprietates inseparabiles non variant spēm p se. et si aliqui cōmitetur diuersitatem spēi in his formis q̄ cernunt diuersas mixtiōem elementoz. que attenditur fm q̄ litates actiuas. sicut dicitur calidus in quarto gradu differre a calido in primo. Simpliciter autem loquendo nō hz veritatem. q̄ patz q̄a maior est intensio et gradus in gratis i premis q̄ in naturalibus pprietatibus. et tamen nō differūt spē s̄ solum accide re. Nec ualet si non attenditur in eodem. ergo non est essentialis. sicut nec d̄ gloria. **A**d illud q̄ obicitur p simile de aliis uiuētibus et de lunaribus. p̄. **R**ñō q̄ nō est sile. nec in re nec in rōne. in re non q̄ illa hnt diuersas opatiōes specificas. nō sic āgeli. Rursus illa sunt ordinata ad diuersas necessitates. angeli uero oīes ad unum principale. Rursus in uita cōtemplatiua unitas. in actiua multifor mitas. et habitatiō āgeloz est unīformis. et preterea magis diuāt ab uno et summo. ideo.

Ecūdo queritur que sit distin ctiōis ordinū principalis causa vtz. s. sit a natura uel a grā. **E**t q̄ a natura uidet p illo q̄ dicit ad gr̄ i lra. superiores sūt q̄ natura sūt magis subtiles. et intelligētia āplius pspica ces. ergo si ordo attēdit fm sub i supra. uidet q̄ ordo āgeloz sit a natura. **I**te supra dist. iij. In exordio sue cōditiōis alii superiores alii inferiores d̄ sapia cōstituti sūt. s̄ q̄ habuerūt ab exordio sue cōditiōis ē eis natale. ergo distinctiō ordinū ē in eis a nata.

Item quicquid deus facit a primaria co-
dictione, facit in modo spei et ordine, ita quod ista
sunt naturalia unicuique, ergo nobilissima cre-
atura, scilicet angelica a principio sue ordinationis
debeuit facere in perfecto modo spei et ordine, si
ergo hoc est a natura quod est eis ab initio in-
ditum, per hoc. **I**tem gratificantis est uni-
re et assimilare, si ergo quod est principium uni-
endi non est principium ordinis distinguendi, ui-
detur quod distinctio ordinum non sit a gratia, et est
a gratia uel a natura, ergo. **C**ontra hoc
obicitur per distinctiões ordinis quam **O**g^o po-
nit in sua. ordo est multitudo celestium spirituum
qui inter se aliquo munere gratie simulantur, er-
go uidetur quod absque munere gratie in angelis
non sit ordo. **I**tem **S**uperius omni ordinum est
ordo seraphin, scilicet seraphin ordo est ab emi-
nentia dilectionis et charitatis, ergo primus
et precipuus ordo est a gratia, si ergo omnes alii
ex illo pendent, uidetur quod nullus ordo in an-
gelis sit sine dono gratie. **I**tem **C**roni dicitur
sicut dicit **B**eg^o, quia tanta diuinitatis
gratia replentur, ut in eis sedeat deus, si ergo
deus non dicitur sedere nec inhabitare nisi
per gratias gratificantem, ergo ordo trono-
rum non est nisi a gratia, ergo pari ratione uide-
tur de aliis. **I**tem deus non preest homi-
nem homini propter naturalia, sed propter me-
rita, ergo si distinctio ordinum est secundum diuinas
acceptationes, non est secundum naturalia sed secundum
gratuita. **R**espondeo quod sicut patet ex diffi-
nitione ordinis supra posita. Ordo est a
natura et est a gratia, sed a natura tanquam a pri-
ma dispositiōe, a gratia tanquam a plecttiua
perfectiōe, hoc dico de illis ordinibus secundum quos
attenditur distinctio hierarchiarum in superioribus
spiritibus, sicut manifeste apparet ex officio
et actione et nominatione ipsorum ordinum, in
quos precipuus ordo est ordo seraphin quod de
nomiatur ab ardore dilectionis, que non est
in angelis consummata et perfecta nisi per gratiam.
Et ideo concedo quod ordinum principalis di-
stinctio non potest esse a natura. **A**d illud
ergo quod obicitur in **T**irarium de duplici
auctoritate **O**g^o, quod per naturam alii aliis
sunt superiores, respondetur quod hoc non concludit quod
ordines sint a natura, sicut a causa plectti-
ua, quia non quelibet superioritas et inferiori-
tas facit ordinem completum, sed ea solū

in qua consistit rerum ordinabilium comple-
mentum, quantum ad officium et statum.

Ad illud quod obicitur, quod modus et spe-
cies et ordo est a natura, equiuocatio est in
ordine, ipse enim loquitur ibi de ordine quo
creatura dicitur ordinata per comparationem
ipsius ad finem, ordo uero angelorum attendi-
tur secundum precellentiam ipsorum ordinabilium
inter se, et hec completa non est inter ange-
los natura cōsimiles, nisi per dona gratuita
capacitatem nature complementia. **A**d illud
quod obicitur quod gratia unit, ergo ordines non
distinguit siue perficit. **D**icendum quod est loqui
de gratia quantum ad habitum, et quantum ad
usum et quantum ad statum, **E**t si gratia gra-
tificans unit et conformet quantum ad
habitum, quia omnes habitus gratuiti sunt
in omnibus, distinguit tamen quantum ad
usum, et ordinat quantum ad statum, pro eo
quod diuersificantur in diuersis, et status unus
in gratia est excellentior statu alterius, et hoc
est quod facit in habentibus similem gratiam
ordinem et gradum, et hoc modo ordinem
esse in angelis est intelligens.

Tertio queritur de ipsis ordini-
bus quantum ad dispositiões pre-
ambulam, et cum hoc sit natura-
liū capacitas et precellentia. **E**st
questio utrum secundum maiorem capacitatem naturalium
dent a deo maiora dona gratuita. **E**t quod sic
uidetur, per illud quod dicit **Matth. xxv.** dedit uni
cuique secundum propriam uirtutem. **S**tans est quod loquitur
ibi de dato supradicto nature, ergo si secundum uir-
tutem nature dedit, uidetur quod secundum meliora natu-
ralia sunt et maiora gratuita. **I**tem **O**g^o su-
pra, dist. iiij. **Q**ui natura magis subtilis et
sapientia plenius perspicaces creati sunt, hi maioribus
gratie muneribus predestinati sunt, et hoc ipsum dicit in
sua, ergo uidetur quod maior gratia dei secundum maio-
ra naturalia. **I**tem ad hoc uidetur eadem ratio, mate-
rie dispoite ad formam secundum quod dignius et melius
disponit de nobiliore dat formam, ergo cum
naturalia sint sic dispositiões quod ad gratui-
ta quanto quis habet meliora naturalia, tanto deus
dabit ei maiora dona gratuita. **I**tem ratio quod re-
de non dat gratias, quia homo non accipit, ergo cum
ipse sit per promptum et per donum sua liberalissime
insudare, et liberalitas supercedat omnem capaci-
tatem, uidetur quod de capacitatem nihil dimittat

vacuū qñ quis plene se cōuertit ad eum. et si hoc, restat q. qui maiora habet naturalia cum maioris gratie sit capax maiores etiā habebit gratias. Et hoc uidetur sonare uerbu Platonis dicentis. q. dedit unicuique beatitudinis qñtū capax erat. ¶ Itē sicut grā est dispositō ad gloriam ita bona natura ē dispositō ad gratiam. s. deus ei q. h. aplio rem grām ampliorem dat gloriā. ergo ei qui habz meliora naturalia dat maiora gratuita. Si tu dicas q. non est sic. q. grā meretur gloriā non sic natura grām. oñdit tūc quia qualiscūq. sit opatō dispositōis. hoc tam uerū est. q. gloria pfecte plet naturam ita q. nullus in ea remanet appetit⁹ incōpletus. si ergo gloria implet nature capacitatem. aut natura magis capax magis habebit de gloria. aut non erit glorificata. si ergo fm maiorem capacitatem nature ē maioritas glorie et qñtitas glorie cōmōdet qñtitati gratie. ergo fm maiorem capacitatem naturalium attenderetur maioritas grē. ¶ Itē finis imponit necessitatem his q. sunt ad finem. s. natura facta ē ppter gloriam. nō ecōuerso. si ergo deus psciens et pdestinans facit aiām ad hoc q. eam glorificet. tantam dabit ei naturalium capacitatem qñtā scit se ei datū gloriā. aut si ultra tribuat. faciet aliquid frustra. q. si hoc ē falsū restat q. capacitas nature et qñtitas glorie se cōmentantur. ergo redit idem q. prius. ¶ Cōtra. Eccl. i. fm datū suū pbet illā dīligentibus se. ergo uidetur q. distributō sapientie et gratie non pensatur ex pte suscipientis. sed ex pte dei offerētis. ¶ Itē possibile est eum q. meliora h. naturalia nihil hēre de grā. et oī tempe uite sue carere grā. eum uero q. habet miora naturalia abundare in grā. q. si hoc est uerū. ergo non est dispensatō grē fm mēsurā naturalium. ¶ Itē deus dat gratiam hōmi fm q. se pparat. ergo si habens miora naturalia frequenter se melius pparat q. habens maiora. ergo uidet q. maiora suscipiat dona gratuita q. uis miora habeat naturalia. ¶ Itē q. meliora h. naturalia frequenter remanz in statu imperfectōis. q. uero miora frequenter assumit statu pfectōis sue religiōis. ergo si maior ē gratia in pfectis. patz q. ¶ Itē grā in no-

bis nullā potentia ita principalit⁹ respicit si cut arbitriū libertatē. s. libertas arbitriū equaliter est in oibus. si ergo maior ē in uno q. in alio. nō ē a natura s. magis a distributōe dina. ¶ Itē distributō grē dei pcedit ex uisceribus pietatis et misericordie. s. mie est magis opati ei q. magis miser ē. ceteris parib⁹. et q. magis indigz. si ergo ille q. habet miora naturalia. indiget magis sustentari a grā q. h. meliora. ergo ubi nulla merita uel demerita pcedūt. deus ei q. miora h. naturalia debz dare maiore grām. ergo distributō grē nō ē pise fm maiore capacitatem nature. s. fm bñplacitum pietatis dine. ¶ Rñō. Ad pñdictorū intelligētia ē notādū. q. grāz dari fm maiore capacitatem naturalium pōt intelligi tripliciter. aut ita q. hoc q. ē li fm. dicat efficaciatē cālitatis. et sic fm oēs ē falsū. q. naturalia n. sūt cā grē. aut ita q. dicat dispositōz cōgruitatis. et sic ubi nō est obstaculū fm oēs ē uerū. q. natura bona de cōgruo disponit ad grām. aut ita q. dicat dispositōez necessitatis. et sic fm omīez opīnionē ē falsū. et a doctorib⁹ reprobatur. tum fm aliquorū opīnionēz aliqui positū ē tāq. uerū. Rō aut huius positōis hnt ista. ipi enim ponebāt q. grā non erat aliud q. de⁹. et q. charitas non est aliud q. spūs. s. q. intentio grē uel charitatis nō erat nisi fm maiorem deputatōez aie. et remissioez cupie q. obfuit ne anim⁹ possit pfecte uo uiuere. et ideo cupia oīno extincta aia tñ unū uo qñtū et pōt eleuari natura. et tāta dicit hēre gratiā. et ideo ponebāt q. finalit⁹ aia q. meliora habebat naturalia. maiore hēret grāz. s. buius positōis fūdamētū iprobatur ē i pño li. dist. xvij. et apli⁹ iprobabit ista dist. xxvj. ipa aut positō de se iprobabil ē. et cōtra bonos mores eē uidet. dū tñ tribuit ei q. laborat pax et pax uo seruit qñtū ei q. magis. imo pl⁹ si maiora habeat naturalia et pscuerat i grā. q. oīno absurdū ē. et p rōes pcedetes iprobatur. Et ideo cōcedēde sūt rōes q. hoc oñdūt. vltia tñ rō nō cogit. q. i distributōe grāz nec capacitas nature nec cōi dīgētia pñcipalit⁹ pēf. s. dine positōis dist. positō et mēsurā. fm quam partitur deus mēsurā fidei. sicut Apostolus dicit. fm q. in sua pdestinatione mēsus est ei.

Ad illud ergo quod obicitur in contrarium. quod dedit unicuique secundum propriam uirtutem. unde quod secundum dicitur sibi solimodo causam disponentem de congruo. et iteque uirtus ibi uocatur conatus cor-
dis. quod non solum dicit capacitatem sed etiam actualem preparam. et ideo auctoritas illa non cogit. **A**d illud quod obicitur de auctoritate **Augustini**. Similiter unde quod ibi dicit dispositio de congruo. et magis congruam dispositionem dicit circa angelos quam circa homines de quibus loquitur **Augustinus**. boni enim qui ad deum uersi sunt secundum hoc plures se preparamur secundum quod meliora naturalia habuerunt. quia quilibet mouebatur in deum secundum totum cordis conatum. cum non haberet retardatiuum. non sic autem est in hominibus. et ideo auctoritas illa exponi debet. ampliari non debet. **A**d illud quod obicitur. quod merito melius dispoſite imprimatur deus nobiliorem formam. unde quod non est simile. quia materia disponitur ad formam naturalem dispositione que est necessitas. sed maior capacitas naturalium non disponit ad maiorem gratiam. dispositio necessitatis sed solum congruitatis. et quia dispositio congruitatis multis modis potest impediri. siue per oppositum siue per maiorem congruitatem que potest ex aliquo accidenti superuenire in alio. ideo illa ratio non concludit. **A**d illud quod obicitur. quod homo non habet gratiam quia non accipit. unde quod uerum est. sed ex hoc non sequitur quod ideo habebat gratiam quia accipit. sicut dicit **Anselmus**. quia in priuatiuis et contradictione oppositis non tenet consequentia in ipso sed in contrario. et ideo sicut non conceditur quod maiorem habet gratiam quia accipit. sic non est concedendum quod maiorem habeat gratiam ex maiori capacitate. **A**d illud quod obicitur. quod natura disponit ad gratiam. unde quod sic dicebatur quod non est simile. quia natura non sic meretur gratiam sicut gloria. **A**d illud uero quod subiungit quod gloria perficit totam capacitatem nature. unde quod sicut forma perficit capacitatem materie non simpliciter. sed prout exigit dispositio superinducta. sic gloria perficit naturam non simpliciter. sed secundum quod exigebat gratia que prius li. ar. data erat. cum autem sic perficit sufficientem perfectam est. quia rectitudo iusticie limitat appetitum nature ut non ultra appetat. quoniam gratia premeruit maxime cum plene sufficiat quod deus sibi retribuit. **A**d illud quod ultimo obicitur. quod

capacitas nature ordiatur ad gloriam finale. unde quod sic ordinatur a deo ut tam supponatur dispositio ex preuoluntatis nature. unde sicut homo quod capax erat beatitudinis propter beatitudinem factus. per deordinationem uoluntatis deputatur eternis supplentibus. et perdit gloriam. sic homo quod maioris beatitudinis capax erat. quia non ex totis uiribus suis se disponit ad gratiam. minorem assequitur gloriam quam assequatur alius minoris capacitatis quod magis se disponit ad gratiam nature. sequitur quod aliquid sit ibi frustra. quia ex hoc ostendit deus quantum possit gratia supra naturam. ueritatem hoc in bonis angelis non habet instantiam. cum enim totis uiribus se disposuerint ad gratiam. secundum quod habuerunt meliora naturalia data sunt eis maiora gratuita.

Quarto queritur de ordinum nominatione. super quod dicit **Gregorius**. quod unusquisque ordo ab eo uno minatur quod plenius accipit in munere. **O**bjicitur autem contra hoc. quia quod non contingit cognoscere non contingit nominare. sed angelici spiritus sunt nobis ignoti. ergo sunt innominabiles. Si tu dicas quod ipsi se nobis notificant dum reuelant. tunc ex hoc sequitur quod uno solo nomine debeant nominari. sic enim nominamus sicut cognoscimus. ergo si per reuelationem cognoscimus. omnes debemus nominare et dicere reuelatores. ergo non est ibi ponere nominum distinctiones. **I**tem a digniori debet fieri denominatio. sed charitas est excellentissimum donum quod est in angelis. ergo omnes debent denominari a charitate. igitur omnes debent dici seraphim. **I**tem omnia dona sunt omnibus communia. sicut dicit **Gregorius**. et **Augustinus** in littera. sed denominatio angelorum ordinum sit a donis gratuitis. ergo omnia nomina eorum debent esse communia quemadmodum et dona. **I**tem si unusquisque ordo denatur ab eo quod plenius accipit in munere. et superior ordo omnia dona gratiarum plenius accipit quam ordines inferiores. ergo debet denominari ab omnibus donis. ergo habebit nomina omnium ordinum sicut dona. **I**tem si dicitur ordo denominari ab eo quod plenius accipit in munere. aut excessus plenitudinis dicitur respectu aliorum ordinum. aut respectu aliorum donorum. si respectu aliorum ordinum

cum ordo inferior in nullo dono aliquo superio-
riorum ordinum excellat a nullo debet denominari.
Item si autem dicitur respectu aliorum donorum. tunc
aut dona angelorum erunt inaequalia. aut a nullo
fiet denominatio. **I**tem dona gratiarum in eodem
sunt equalia sicut infra patebit in tertio. ergo
a nullo donorum potest denominari inferior
ordo. **I**tem in imagine reformata dilectio
adequatur cognitioni. ergo si ordo cherubin
denominatur a plenitudine scientie. erit in eo
similiter plenitudo dilectionis gratuite. ergo
nomen cherubin et seraphin eidem ordini angelorum
debet attribui et non aliis.

Item cum ordo cherubin denominatur a
plenitudine scientie. aut respectu inferiorum
aut respectu superiorum. non respectu inferiorum
quia talis cognitio in eis non est nobilissima. de
nominatur ergo a cognitione respectu superiorum
sed hec cognitio est sapientia. ergo denomi-
natur a plenitudine sapientie. **I**tem sapientia est
excellens omnium donorum. ergo cheru-
bin denominatur ab excellentissimo dono.
ergo uidetur quod sit ordo supremus. vel quod di-
gnior ordo non denominetur a digniori nomine.

Item cum angeli habeant quedam nomina
que sunt eis propria. quedam que sunt commu-
nia. quedam que sunt propria et possunt esse com-
munia. queritur que sit istorum nominum ratio
et differentia. **R**espondeo. Ad horum intelligentiam
est notandum. quod angeli nominari possunt per
ea que sunt eis naturalia. nominari etiam possunt
per ea que sunt eis gratuita. nominari etiam possunt
per aliqua que quodammodo sunt eis naturalia quo-
dammodo gratuita. Si denominantur per ea que
sunt eis naturalia. cum eorum natura non ino-
rescat nobis in singulari sed in communi. sic ha-
bent nominari nominibus communibus sumptis a
natura et forma communi. **E**t hoc dupliciter. uel
a communi remoto et sic dicuntur celestes esse
tie. uel a communi propinquo et sic dicuntur ce-
lestes spiritus. Si autem denominatur secundum dona
gratuita. sic quia in ipsis differentem habent sta-
tum et gradum et ita distinctiorem. sic per illa
habent ordines nominari nominibus propriis.
propria inquam siue respectu donorum siue re-
spectu aliorum ordinum. sic dicuntur seraphin et
troni. Si autem fiat denominatio ab hiis que
possunt esse naturalia. uno modo accipiendo
naturalia. et alio modo accipiendo gratuita. sic

nomina possunt esse communia et propria. nomina
inquam communia bonis et malis. et propria bo-
nis. sicut principatus et potestates que si dicantur
a naturali proprietate ueniunt demonibus.
Si uero a dono gratuito ueniunt sanctis spi-
ritibus. uel communia omnibus ordinibus. propria
uero aliquibus sicut angeli et uirtutes. Si
enim dicantur a naturalibus donis. utpote a
simplicitate scientie. et fortitudine potentie.
sic quia hec duo sunt in omnibus omnes possunt
dici angeli. scilicet habiles ad reuelandum. omnes etiam
uirtutes. id est fortes ad operandum. Si autem di-
cantur a dono gratie secundum quod sunt ad hec offi-
cia specialiter deputati. scilicet ad misteria reue-
landa et miracula facienda. sic sunt quorundam
ordinum nomina propria. Ex his igitur colligitur
quod denominatio angelorum quantum ad nomina pro-
pria singulis ordinibus sumpta est a donis
gratiarum. secundum diuersos status et gradus in quibus
distinguntur et ordinantur sicut predictum est.

Primo modo autem accipiendi nomina illa. tria sunt
consideranda. Primum quidem quod minus donum
dignius est altero. sicut charitas dicitur esse
donum excellens inter alia. Secundum uero est
quod ordo superior in omnibus donis excellit infe-
riores. Tertiū uero est quod denominatio debet
fieri a digniori. secundum hoc igitur cum nouem
sint status in quibus ordines angelici habeant
disponi secundum differentes gratuitorum precellentia.
ordo supremus uendicat sibi nomen a dignis-
simo dono et statu. ordo sequens a dono et
statu magis accedendo ad summum. et hec est
plenitudo scientie. et sic de aliis descendendo
usque ad infimum. vnde in denominatione conside-
ratur duplex excessus. et doni ad donum. et
ordinis ad ordinem. et istud uult dicere **Gregorius**.
quod unusquisque ordo eius rei censetur nomine
quam plenius accipit in munere. plenius inquam
respectu inferiorum. nisi donum illud sit tante
dignitatis et excellentie quod ab ipso debeat de-
nominari aliquis ordinum superiorum. sicut per quod
ordo cherubin plenius accepit charitatem quam
aliquis inferiorum ordinum. ab ipsa tamen non de-
nominatur. quia cum sit donum precellentissimum
excellensissimo ordini appropriatur. **H**is mi-
sis facile est respondere ad obiecta. **A**d
illud enim quod obicitur quod non sint noti. vnde
uerum est de cognitione que est per acquisitiones.
sed non est uerum de cognitione que est per reuelationes.

qualiter cognouit beatus Paulus, et beatus
 Jo. euangelista. et ideo ipsi potuerunt de-
 nominare et alios erudire. sicut Paulus eru-
 diuit Dionysiu. omniu tri angeloz nomina
 sumpta sunt de sacra scriptura. sicut seraphi
 de Esai. vi. cherubin de psal. et de alijs
 locis scripture. Chroni de Dan. vii. dñario-
 nes. principatus. potestates. virtutes ex di-
 uersis locis scriptur. Pauli. angeli et archangeli
 tam ex no. 10 q̄s ex ueteri ex diuersis locis
 qm̄ igitur sacra scriptura fuit diuinitus inspi-
 rata. non humanitus adinuenta. impositio
 nomiu angelicorū potius fuit ex dei reuela-
 tione q̄s ex hūana uestigatione. Ad illud
 quod obicitur q̄ denoiatio debet fieri ad di-
 gniori. vñ q̄ non solum hoc attendendum
 est q̄ denoiatio rei fiat a digniori. s̄ etiam
 q̄ nomen quod pluribus conuenit attribuat
 digniori. et ideo quis omēs ordines a dono
 charitatis. et ardoris denoiari possit. q̄a tñ
 donum illud in supremo ordine precessit. so-
 lus ille ordo ab eo debet denoiari. Ad il-
 lud quod obicitur q̄ omnia dona omnibus
 sunt cōia. vñ q̄ sicut supra tactum fuit. Et
 si sit in donis cōitas quantum ad habitum
 est tamē distinctio quantum ad statum. deno-
 minatio aut nō solū respicit substantiā ha-
 bitus. sed etiam precellentiam status. Ad
 illud q̄ ordo debet denoiari ab eo mune-
 re quod plenius accepit. vñ q̄ hoc nō inte-
 ligendum est de omni eo quod plenius acce-
 pit. sed de eo q̄ plenius accepit. et est in ipso
 dignissimū. maxime si ille sit ordo dignissi-
 mus. et si ordo sit immediate sequēs illum
 debet denominari ab eo q̄ immediate se-
 quitur precellentissimū donū. et sic consequen-
 ter descendendo usq̄ ad infimū. Et sic patet
 Responsio. et ad hoc et ad sequens. quoni-
 am supremus a supremo debuit deno-
 minari. quia illud dignissimū est et plenissi-
 me accepit. Infimus uero ab infimo dono.
 quia cū in omnibus excedatur ab alijs no-
 men sumptū a dono ultimo sibi debuit re-
 liqui. non quia illud plenius alijs possideret
 sed quia alijs denominati sunt ab eo quod
 plenius possidebant. ex hoc consequenter
 factū est ut infimus ordo denominaretur ab
 infimo dono. Et si obicit q̄ unū donū nō
 est excellentius alio. quia dona sūt equalia

Dicendū q̄ et si sint equalia intēsiōe. ni-
 hilominus tamen est in eis prōgatiua alie
 excellentie. sicut charitas dicitur ab apostolo.
 maior esse fide et spe. Ad illud quod obi-
 citur q̄ ubi maior est cognitio maior est di-
 lectio. vñ q̄ vñ est ad minus in gloria. vñ
 sicut seraphin est maior plenitudo dilectōis
 ita ē amplior plenitudo cognitionis. nec che-
 rubin dicitur. quia sit in eis amplior pleni-
 tudo cognitionis simpliciter. sed respectu i-
 ferioz ordinū. Ad illud q̄ obicitur q̄
 donū sapientie est excellentissimū. vñ q̄ sa-
 pientia fm̄ q̄ est donum excellentissimū
 ē dicta a sapore nō a sape. et ita icludit chari-
 tatem. sed sapientia siue scientia a qua dñō
 minatur cherubi nōmiat dei cognitionem q̄
 et si sit nobilissima cognitio et ordiata ad af-
 fectum. et ideo possit dici sapientia nō tamē
 ē ita nobilis ut dilectio a qua est sapor. Et
 ideo in illa ratione in noie sapientie fit eq̄-
 uocatio. Ad illud quod ultimo queritur
 tam patet Rñō ex predictis.

Quinto queritur de ordinum
 repatione. Et querit vñ ad
 singulos ordines angelorū fiat
 assumptio saluādoz. Et q̄ sic ui-
 detur sup illō ps. Constitues eos principes
 sup oīm terram. Dicit glo. elegit paupes
 ut exaltaret ad ordines celi qui sūt ex ho-
 minibus et angelis. Itē sup illud Josue
 prio. oīm locū quē calcauerit pes uester et.
 dicit glosa si diabolu uicere potuero. si me-
 ruero ut eum conterat de⁹ sub pedibus me-
 is. consequenter locum eius in celo habebō
 ergo si diabolus fuit de excellentissimo ordi-
 ne. sicut supra mōstratū fuit. dist. vj. uidet
 q̄ homo possit ascendere ad supremū or-
 dinem angelorū. Itē ruina angelorū re-
 stauranda est. aut superna ciuitas remane-
 bit imperfecta. sed nō restauratur ex ange-
 lis quia casus angelorū est irreperabilis. er-
 go restaurabit ex hominibus bonis. Itē
 distinctio ordinum principaliter uenit ex do-
 nis gratiarum. sed in uia uidemus q̄ aliqui
 assimilantur seraphin in usu gratie. aliqui
 cherubin et sic de alijs. ergo si deus retri-
 buit unicuiq̄ fm̄ q̄ meruit. uidetur q̄ ad
 diuersos ordines angelorū homines debet

assumi. et ex eis angelorum ordines restaurari.
Contra maior est unitas in superna hieru-
salem quam in ecclesia militanti. Sed nunc in
uia ordo hominum non admittit intra sui uni-
tatem diuersum in natura. ergo uidetur cum
homo differat specie ab angelo quod ex angelis et ho-
minibus non debeat fieri unus ordo. **I**tem
sicut ordo notat quandam differentiam inter
eos qui sunt ordinum diuersorum. sic ponit
conuenientiam inter eos qui sunt eiusdem or-
dinis. quod patet ex ipsa diffinitione ordinis
sed plus differt homo ab angelo quam differt
ordo infinitus a supremo. si ergo angelus su-
perioris ordinis et infimi non possunt in eo-
dem ordine collocari. multo minus de homi-
nibus et angelis idem ordo integrari. **I**tem
corpus nunquam sublimatur ad dignitatem
spiritus. ergo nunquam debet ibidem collocari cor-
pus humanum ubi collocatur spiritus angelicus
cum semper sit minus dignum quam cum quo glo-
riosum. si ergo qui conueniunt in ordine conue-
niunt in sedium collocacione. videtur ex ho-
minibus et angelis eundem ordinem constare non
posse. **I**tem angelus in naturali capacitate
excellit animam. sed gratia data est angelis secundum
sue nature capacitate. sicut supra dictum fuit
et magis dicit in libro. ergo cum non possit dari
gratia animabus supra suam capacitate. nunquam
possunt anime et angeli in gratuitis adequari
ergo nec ex eis idem ordo constitui. **R**espondeo
ad predictorum intelligentiam est notandum quod si
predictum fuit. ad perfectionem ordinis duo con-
currunt. natura. scilicet et gratia. natura tamquam fun-
damentum et dispositio. gratia uero ut complementum
et consummatio. Et quia aliquid tunc dicitur esse
secundum quid quando est in sola dispositione. tunc esse
simpliciter quando est in sua perfectione cum de-
mones et angeli in naturalibus conueniant.
dicuntur aliquando demones fuisse de diuersis
ordinibus angelorum. quous non quam plene fuerit
in aliquo ordine. unde hoc intelligitur secundum quod
non simpliciter. quia uero homines possunt ad
eminentiam gratie et glorie in qua sunt angeli
eleuari. potest ex hominibus et angelis ordo con-
stitui. quia quous non conueniant in natura. as-
simulantur tamen et conueniunt in gratia. et per
hunc modum reparatur angelorum ruina. **E**t si tu
obicias quod non potest esse conformitas in per-
fectione ubi non est conuenientia in preambula

dispositione. **R**espondeo quod hoc non habet locum in propo-
sito. quia illud uerum est in dispositione necessitatis
non autem in dispositione solius congruitatis. **C**oncedo
dum est igitur quod sicut de singulis ordinibus
aliqui ceciderunt. sic etiam singuli ordines
per homines restaurabuntur. sicut prime ra-
tiones ostendunt. **A**d illud ergo quod obicitur
in contrarium. quod ad unitatem ecclesiasticam
non admittit homo rem alterius speciei. **R**espondeo
quod non est simile. quia nullum animal inuenire potest
homo sibi simile in conformitate rationis. homo
autem et angelus in participatione rationis conueni-
unt. et quod plus est in deformitate glorie.
Et ideo possunt in eandem societatem et eius-
dem societatis ordinem conuenire. cum maior
sit unitas uoluntatum quam facierum. et plus facit
ad unitatem pacis. et societatis et ordinis con-
seruanda. **A**d illud quod obicitur quod plus
differt homo ab angelo. **R**espondeo quod uerum est de
deformitate que opponitur unitati nature
sed non est uerum de deformitate que opponitur
unitati gratie in statu et dignitate. unitas
autem orationis plus respicit hanc precedentem.
et ideo illud non ualeat. **A**d illud quod ob-
icitur quod corpus non sublimatur ad dignitatem
spiritus. **R**espondeo quod uerum est. sed ex hoc tamen non
sequitur quod non debeat locari cum angelis. si-
cut enim in statu uie et meriti anima sequi-
tur locum corporis. et in terra habitat cuius sit
nata esse sursum. sic econtra in statu patrie
et premii corpus sequitur locum spiritus. et
ibidem erit ubi natus est esse ipse spiritus.
non propter se sed propter eum cui coniungitur.
et ideo in eisdem sedibus locatur cum ange-
licis spiritibus. ad quorum dignitatem per gratiam
est humanus spiritus sublimatus. **A**d illud
quod obicitur quod angelus habet capacitates
maiores quam anima. **R**espondeo quod ratio illa calumnia-
bilis est. et quantum ad maiorem. et quantum ad as-
sumptiones. quous non. angelus excedat animam
in naturalibus secundum compactionem creature ad
creaturam. tamen secundum operationem ad trinitatem
sumam cuius est imago angelus et anima. non
oportet esse precellentiam. cuius magis uidetur
humanam naturam exaltatam quam angelicam
tamen per gratiam unionis in christo. tum etiam
per gratiam comprehensionis in uirgine beata.
sed esto quod adhuc ista propositio haberet ueritatem
adhuc remanet in assumptione indubitas.

Lu. n. dicit qd angeli susceperunt gratiam
fm capacitatem naturaliu. nō est intelligen
dū precise ita qd tantam susceperint qd pl^o
nō potuerint. quia hoc nō de facili posset p
bati. nec auctoritate nec ratione. sed ita itel
ligitur qd meliora naturalia habentibus pl^o
datum est de gratia qd habentibus minora
q̄ntis isti et illi plus possent suscipere. **E**x
hoc non sequitur qd anima hūana nō possit
ad equalitatem cum angelis ascendere. imo
absq̄ dubio credendū est posse est in xpo. et
beata uirgine uidemus precellere.

Exto queritur o ordinibus an
geloz quātum ad prelationis
euacuationē. **E**t ē questio utp
prelatio que est in ordine re

Spectu ordinis euacuetur post iudiciū. **E**t
q̄ sic uidetur primo corinth. q̄ntodecimo
Luz euacuauerit omniū principatū et po
statē et uirtutes. ergo in die iudicii principa
tes et potestates et uirtutes euacuabuntur.
Item supra disti. vi. ca. et sicut inter bo
nos q̄ diu durat mūdus. angeli angelis. de
mones demōibus. homines hoībus presunt
sed in futuro euacuabitur omnis prelatura.

Item noīa ordinū accipiūtur penes officia
ministrandi. ut in pluribus maxie in his q̄
subiiciunt. ergo cū cessabit ministeriū cessabit
subiectio. ergo et cessabit prelatio. **I**tem
prelatio ordinis ad ordinē est fm actū illu
minandi et purgandi et pficiendi. sed post
iudiciū erit status in cōpletionē scientie et
gratie. ergo non erit ultra illuminatio purga
tio et perfectio. igitur nec aliqua in ordinib⁹
prelatio. **A**d oppositū. precellentia ordi
nis ad ordinem est fm maiōritatē et mino
ritatē fm excellentiā nature et gratie. ergo
si quantitas gratie in angelicis spiritib⁹ nō
mutatur. precellentia ordinis ad ordinē nō
tollitur nec euacuat. **I**tem angeli statim
ut cōfirmati sunt. beati effecti sunt beatitu
dine perfecta. ergo nihil remansit in eis qd
esset expte. et prelatio ordinis ad ordinē
fuit in eis. ergo nō fuit expte. sed nihil eua
cuetur nisi qd expte est. ergo. **I**tem
pulchritudo cōsistit in ordie. et ordo in pre
cellentia unius ad alterū. et precellentia po
nit prelationem ordinis ad ordinē. ergo si
ab angelis spiritibus tollitur prelatio tollet

et pulchritudo. **I**tem sicut sumus ordo
denotat ab eo qd ē sibi inseparabile. sic et me
dii et infimi. sed seraphin nunq̄ desinit esse
seraphin. ergo nec principatus desinit esse
principatus. ergo nunq̄ desinit principari. er
go nec cessabit ibi prelatiois ordo. **R**ñō
ad predictoz intelligentiaz notandū est. qd
triplex dicitur aliquid pferri alteri. aut per
modū excedentis solū sicut pferitur aurū
argento. aut p modū excedentis et influen
tis sicut pferitur celestis natura elemento.
aut p modū ipantis sicut pferitur dñs mi
nistro. **A**d rationem aut pfecte plationis
ista tria cōcurrunt. ut qui pferatur natus sit
eū cui pferatur excedere. et in ipm aliquo
modo influere et eidem precipere. hoc modo
est nunc in prelatione que attenditur inter
ordinem et ordinem i hierarchis angelicis
et etiam i hierarchia ecclesiastica. In ange
lis. n. ordo qui ordini pferatur excedit i na
turalibus et gratuitis. et quodāmodo illuit
purgando illuminando et perficiendo. et etiaz
materiā complendā imūgit. **C**um
ergo queritur utp cesset prelatio ordinis ad
ordinem. vō qd si intelligatur de platione
quātm ad primā dictionē. s. ratione excel
sua. nō euacuabitur sed manebit. quia ordo
excedet ordinem. tam in gratuitis q̄ in na
turalibus ita post iudiciū sicut et nūc. **E**st aut
intelligatur ratione duoz sequentiū. s. rōne
presidentie influendo et impando. sic cessa
bit et euacuatur. quia illūatio quā dicit re
cipere angelus ab angelo. et imperium si
quod ē. ibi attendit p opationē ad nos qui
bus ministrat nō p copationē ad deū i quo
quiescunt. et beatitudinis cōpletiōē perfecte
illuānt. **E**t fm hanc uiam pcedūt rōnes et
auctoritates ostendētes qd post iudiciū ces
sabit prelatio ordinis ad ordinē. sicut enim
dicit aḡ et apostolus. qd deus euacuabit
prelatione euacuando potestatem et princi
patum. dum. n. tollitur ministeriū tollitur
subiectio et impius. **A**d illud ergo quod
obicitur qd prelatio ordinis ad ordinē attē
ditur in precellentia naturaliu et gratuitoz
vō qd hec nō est tota causa. ideo si ex hoc
arguat ab insufficienti arguit. **A**d illud
quod obicitur qd āgeli beatificati sūt pfecti
Dicendus qd licet ex pte uirtutis cōplatiē

perfectas sint beatitudines affectu, et ex illa parte nihil sit in eis ex parte, sunt tamen adhuc uiatores ratione miserii. nam quantum ad illam vim ut supradictum fuit sunt in statu merendi, et ideo adhuc aliquid habet quod euacuabitur post diem iudicii. ¶ Ad illud quod obicitur quod pulchritudo consistit in ordine. unde quod uerum est, nam sicut ab angelis non tollitur pulchritudo, ita etiam nec tollitur ordo, sed ex hoc non sequitur quod non tollatur prelatio, quia prelatio non tantummodo includit in se precelentias, sed etiam presidentias que plus aspicit indigentiam uis quam pulchritudinem et perfectionem patrie, et ideo cum tollitur pulchritudo non minuitur. ¶ Ad illud quod obicitur quod ita est inseparabile ab ordine angelorum quod est esse principatum, sicut est seraphin, unde quod principatus secundum quod nomen ordinem non dicitur per seidentiam actualem, sed donum gratie uel datum secundum quod angelus natus aliis est presideret et hoc manere potest ablata actuali plantatione et ideo non sequitur definitur participari, ergo definit esse principatus, quia principatus non dicitur actum sed habitum uel statum.

Sextimo queritur de illis ordinibus angelorum quantum ad numerum. Et queritur utrum sit status in nouenario, an extendatur numerus usque ad denarium. Et quod sic uidetur sic habetur Luce duodecimo in parabola de dragma, homo intelligitur per dragmas decimas sed non dicitur dragma decima nisi respectu nouenarii qui est in angelis, ergo si decima dragma reinventa est, uidetur quod nouem ordinibus decimus ordo adiunctus est. ¶ Item si angelus nunquam peccasset homo factus esset et ad beatitudines perueniret, sed non assumeretur ad restaurandos angelorum ordines, ergo si non careret ordine in aliquo ordine poneretur, sed siue in uno siue in pluribus nouem ordinibus adiceretur ordo ulterius. Si ergo ciuitas Hierusalem per ipsum perfecte restaurata est, uidetur quod non sit status ordinum in nouenario imo quod eis adiciatur saltem decimus ordo. ¶ Item preterea, proportio reperitur in numeris, et quia omnia producta sunt secundum debitam proportionem omnia dicuntur esse producta secundum rationes numerar-

biles, ita ab Augustino quam a Boetio. ¶ Ergo ciuitas superne hierusalem est ciuitas perfectissima et optime proportionata, uidetur quod numerus ordinum et graduum non stabit citra eum numerum in quo est perfectio et status sed hoc non est nouenarius sed denarius, ergo uidetur quod saltem usque ad denarium extendatur. ¶ Item beatissima uirgo maria in patria non erit preter ordinem, cum ergo sit supra omnes ordines per se constituet ordinem, ergo uidetur quod sint ibi plures quam nouem ordines. ¶ Ad oppositum arguitur sic, omnis ordo reducitur ad aliquam hierarchiam, sed non sunt nisi tres hierarchie, sicut patet ex sufficientia prius assignata, suprema media et infima, et quelibet earum sufficienter completur triplici ordine, ergo non uidetur quod debeant esse plures. ¶ Item trinitas manifestatur in omnibus creaturis secundum plus et minus, maxime autem manifestari debet in beatis, sed numerus maxime expressus trinitatis est ille qui consistit in trinitate super se reflexa sicut sunt tres trinitates, ergo uidetur quod in tali numero ordines beatorum non habeant a summa trinitate institui. ¶ Item distinctio ordinum est secundum dona gratiarum, sed nullum donum gratie est in hominibus quod non sit in angelis, ergo nullum ordinem constituent homines preter ordines angelorum, sed illi non sunt nisi nouem, ergo non uidetur quod sit ponere numerum maiorem. ¶ Item si ponitur ordo hominum per se preter assignatos ordines angelorum cum in omni ordine angelorum sint de hominibus, tunc homines distinguuntur secundum decem gradus, ergo uidetur quod perfectionis numeri sit ordo in hominibus quam in beatis spiritibus, quod non uidetur, cum ipsi per naturam sint deo proximiores et filiores, ac per hoc consilui debeant in ordinis et numeri nobilissima perfectione. ¶ Rñō. uicendum ad hoc quod quia rationes predictae solum congruitatis sunt, et auctoritates super hoc non inueniuntur expresse, quod super hoc sunt opinioniones uarie. Quidam namque dicere uoluerunt quod omnes homines assumerebantur ad angelorum ordines, nec essent in illa super emma hierusalem nisi ordines nouem, et sic optebat ut esset expressa configuratio ad supermundanam hierarchiam que in trinitate consistit.

¶ si angeli steterint ad ordines eorum assumpti essent sicut nunc assumuntur. In hoc tamē differt quod tunc illa assumptio esset hominum beatificatio solum. nunc autē est hominū beatificatio et ruine angelorum per quamdam equalitatem repatio. Nec obstant rationes ad hoc inducte. quia solum congruitatis sunt. Nec illud quod obicitur de beata virgine. quia sic privilegium speciale non est reducendum ad legem communem. sic singularis prerogativa que est in beata virgine non est numeranda cum ordinum distinctione que est secundum legem communem. et ista opinio satis probabilis esse videtur. Verumtamen quia textus evangelicus hoc sonare videtur duobus hominibus deciam dragmā vocat. Et Anselmus hoc videtur innuere in libro de casu diaboli. videtur aliis magis esse probabile quod homines per se constituent cōter unū ordinē quē vocant decimū respectu non ordinis angelorum. Non enim decet ut dicunt quod homines assumantur ad ordines angelorum nisi illi qui in hac vita ei similes extiterunt. hi autem sunt virgines qui nec nubunt nec nubunt. ideo solos virgines ad ordines angelorum debet assumi. et ex eis solis ruinam angelicam restaurari pro eo quod angelus multum est cognatus virginitatis. Sed hec positio non videtur conveniens. tunc quia per decimam dragmam non solummodo corrupti. sed etiam virgines homines intelliguntur. tum etiam multi carne corrupti multis virginibus preferuntur ut beata maria magdalena. et Petrus apostolus multis aliis virginibus masculis et feminis absque dubio sunt superiores. Est igitur tertia positio adhuc quod supra novem ordines angelorum addatur ordo decimus ex his qui in vita ista non puenerunt ad tantam meritorum excellentiam ut exaltentur ad ordines angelorum. sed meritis christi salvati decimus tenent gradum. sicut pro eorum salute sol instituit christus deus noster per decimum gradum descendit quod significatum fuit in miraculo facto Ezechie quarto Regum. xx. Et ista positio videtur esse satis probabilis. tum propter imperfectionem meritorum quā habent multi in via. tum etiam propter perfectionem electorum quantum ad numerum que erit in Hierusalem superna. perfectio autem maxima in denario consistit. sicut infra dicitur quando ita agatur de decolago vel de decimatione. et ideo positio istam possumus sustinere. quia eam probabilem reddit decimationis significatio. et decime dragme inventio. et solus per decem gradus descensio et ipsius denarii perfectio.

¶ Ad illud ergo quod obicitur quod quilibet ordo est in aliqua hierarchia. ubi quod sicut per angelicam hierarchiam est nunc ponere hierarchiam ecclesiasticam. sic preter illas angelicas hierarchias erit intelligere in decimo gradu salvari. scilicet rationem ordinis et hierarchie. hierarchie inquit per comparationem ipsorum ad invicem. quia non habebunt omnimodam equalitatem sed ordinis per comparisonem ad ordines superiores.

¶ Ad illud quod obicitur de expressa representatione summe trinitatis. ubi quod sicut unitas addita ad novenarium. novenarium non perimit sed salvat. et ad perfectiorem numerum deducit. sic decimus ordo ex hominibus constitutus representatio summe trinitatis ab angelicis spiritibus non tollit sed salva illa expressa representatione ad summe civitatis maiorem facit perfectionem. ¶ Ad illud quod obicitur quod est distinctio secundum dona gratiarum. ubi quod non est secundum dona tantum sed secundum dona quantum ad statum. infra autem omnes status angelorum adhuc ordinis est intelligere statum magis infimum in hominibus. et ita ordinem decimum quibus ex divina benignitate contingat in gratia homines equiparari angelis quibus sunt inferiores per naturam.

¶ Ad illud quod obicitur quod tunc erit maior perfectio in hominibus. ubi quod falsum est. quia hoc non est propter maiorem perfectionem sed propter maiorem a deo elongationem. Inimus. id est ordo inter omnes magis distat a deo sicut primus maxime appropinquat et quia homo pluribus gradibus natus est distare a deo quam angelus. licet ex divina misericordia factus sit ei magis proximus. ideo tenet decimum locum ut sic ostendatur quod excellat angelus hominibus per naturam. ostendatur etiam nihilominus quantum deus sibi inmiscuerit hominem per misericordiam.

O Et auo queritur de ordinibus angelorum in operatione ad suos oppositum. Et est questio utrum in angelis

ordo cōpatiat secū eq̄litate. Et q̄ sic uidet
p̄ **Dionysius**, dicit. n. **Dionysius** q̄ illi qui
sunt in una hierarchia eq̄potētes sunt. s̄z q̄
sunt eq̄potētes sunt equales. ergo i eadez
hierarchia angeli sunt equales. ergo multo
fortius in eodem ordine. ¶ **Item Aug.** de
uera reli. i. omibus actibus cōueniētia placz
q̄ una salua ⁊ pulchra sunt omia. ipa uero
cōueniētia unitatem equalitatēq̄ appetit.
ergo si in angelicis ordibz ē p̄fecta pulchri
tudo. ergo cōueniētia ⁊ equalitas. s̄z nō est
equalitas inter angelos diuersoz ordinum
ergo iter angelos eiusdē ordis. ¶ **Item** quorū
donū ⁊ premiū est unū ipsa habet equalita
tem. s̄z donū ⁊ premiū angeloz eiusdē or
dinis est unū ⁊ status un⁹. ergo uidet q̄ ha
beāt eq̄litate. ¶ **Item** hierarchia angelica
maxie ē representatiua sup̄me hierarchie. s̄z
in illa ordo nō excludit equalitatē. ergo ui
det q̄ in hierarchia angelica deat ēē ordo
cum equalitate. sed nō ē eq̄litas i angelis
diuersoz ordinū. ergo i angelis eiusdē ordi
nis. ¶ **Lotra.** Maḡ dicit in lra. Sicut i apo
stolis alii alii sunt digniores. ita i ordibz an
geloz credit recte ēē. ¶ **Item** p̄fectōri mō
p̄cipat rōnem ordis ubi est ordo i omibus
q̄z ubi est ordo i aliq̄bus tm. sed angeli p̄fe
ctissimo mō inter ceteras creaturas p̄cipat
ordinē. ergo nō solum iter angelos diuerso
rū ordinū. sed int̄ angelos eiusdē ordis cō
tingit ordinē assignare. ¶ **Item** sapiētis est
ordinare. ⁊ magis sapiētis magis ordinare.
ergo maxie sapiētis i eius effectu nobilissio
ē res maxie ordinatas pducere. ergo uidet
q̄ nō solum sit ibi ordo inter angelos ordi
nū diuersoz. s̄z etiā iter angelos eiusdē ordi
nis. ¶ **Item** **Lucifer** dicit fuisse maxim⁹ int̄
omēs angelos. ⁊ cōstat q̄ de aliquo ordine
fuit. ergo angeli illius ordinis non erant si
bi equales. pari rōne uidet q̄ in aliis ordibz
alii sup̄iores. alii inf̄iores. ¶ **R.** vñ. q̄ si
cut i sup̄ma hierarchia ppter sumā p̄fe
ctionē repitur pulchritudo ex p̄fectissima
equalitate ⁊ similitudine parū. sic i angelica
hierarchia repitur pulchritudo p̄fecta i ge
nere creature ex quadā gradatōne dispariū
In hisi. n. duobus mōis cōsistit pulchritudo
⁊ cōueniētia. sicut dicit **Aug.** de uera reli. sed
in sup̄ma hierarchia ex sola similitudine ⁊ eq̄li

tate pōt ēē p̄fectissima pulchritudo. q̄a in q̄
libz p̄sonaz eq̄litas ē oimoda ⁊ sumā p̄fe
ctio. i angelica uero hierarchia. q̄a illi sp̄s q̄
coordinatur nō habet sigillatim sumā p̄fe
ctionem. necesse ē q̄ ex quadā cōueniētiā di
uersitate i quadā p̄portionali gradatōne cō
surgat quedā cōueniētia ordinata ⁊ pulchri
tudo in genere creature p̄fecta. nō sicut i
sanctis itelligim⁹. q̄ unus est ordo ap̄lorū
alter martiz. alter cōfessorū ⁊ sic de alijs. ⁊
tamē in his ordinibz ē gradatō quedā. Nec
pōt oimoda repiri equalitas. cū de quolibet
sancto possit dici. nō ē inuētus s̄c̄s illi q̄ cō
fuarer legem extelsi. Sic suo mō itelligen
dū ē i sp̄bus angelicis. iō ⁊ i eodem ordine
poneda ē quedā gradatō ⁊ qdam ordo. licz
nō sit tantus excessus q̄stus repitur i ange
lis diuersoz ordinū. Anō rōnes hoc p̄ban
tes ccedēde sunt q̄uis nō sint multū cogen
tes. hoc. n. uidet sentire tam maḡ in lra. q̄
Dionysius i libro de angelica hierarchia.
Ad illud uero q̄ eq̄potētes sunt. vñ. q̄ eq̄li
tas illius posse attēditur ul accipit s̄m con
formitate conuersiōis s̄m quā attēditur di
stinctio unius hierarchie ab alijs. sicut priā
hierarchia ⁊ ordines q̄ sunt i illa accipiuntur
penes actum cōuersiōis i deum. nō q̄a oio
eq̄litate cōuertatur. sed q̄a ad hoc idit̄ oēs
ordinatur. ⁊ p̄cipalit̄ ab illo actu omēs de
nominatur. ¶ Ad illud uero q̄ cōueniētia
facit pulchritudinē. vñ. q̄ sicut ibidem dicit
Aug. cōueniētia nō tātu surgit ex equalita
te. s̄z etiā ex dispariū cōgruēti gradatione.
⁊ sic in angelis itelligēdum ē ēē. ¶ Ad illō
uero q̄ habet idem donū ⁊ premiū. vñ. q̄ si
itelligatur de p̄mio cōi ⁊ increato qd̄ deus ē
uerum ē. Si autem itelligat̄ de beatitudine
creata uel donis gratuitis q̄tum ad statum
⁊ dignitatem ⁊ p̄rogatiam aliquā. sic nō ha
bēt ueritatē. sic. n. quilibet respectu alteri
aliquā habet p̄rogatiam s̄m plus ⁊ minus.
¶ Ad illud uero q̄ hec hierarchia represen
tat sumā. vñ. q̄ representat iōptū pōt. ⁊ cum
in illa sup̄ma hierarchia sit ordo ⁊ p̄fecta
pulchritudo i sumā unitate ⁊ eq̄litate. ⁊ hec
in hierarchia creata nō possint simul coe
xistere ppter limitatōes creature. ideo est
ibi ponere ordinem ⁊ pulchritudinē cum
diuersitate ⁊ quadam disparilitate. ut qd̄

non poterat hic fieri ex unitate. saltem im-
pletur ex plurium diuersitate. Et hec est
ratio quare deus cum beat unum filium. non
tamen produxit unum solum angelum sed mul-
tos. quia filius perfecte implet patrem et imi-
tatur. ut dicit Aug. Sed angelus non perfecte
exprimit creatorem. ideo deicit eos creati in
magna multitudine uel in multiformi or-
dine.

Duo et ultimo querit de ordini-
bus angelorum in operatioe ad suum
dispositum. Et est questio. Utrum
aliis substantiis rationalibus quam
angelis competat per ordines distinguere. Et quod
sic uidetur. sicut enim in angelis est perfectio
naturalium et gratuitorum. ita etiam in animalibus
rationalibus. ergo si penes hoc attenditur ordo
in angelis. pari ratione in animalibus exutis.
Item sicut diuina bonitas et sapientia manifestatur
in condictione angelorum. ita etiam in
condictione spirituum humanorum. ergo sicut fa-
ciat angelos in diuersis ordinibus. ita uidetur
quod faciat homines. Item ad repetitionem rui-
ne angelice ex diuersis ordinibus homines as-
sumuntur. ergo in eisdem ordinibus et eisdem
gradibus ordinabuntur in gloria. quibus ordina-
buntur et angeli. ergo uidetur quod non solum an-
gelis. sed etiam hominibus competat. Item
ordo est nunc in ecclesiastica hierarchia et or-
dines uirum. cum tamen ipsa ecclesiastica hie-
rarchia ex puris hominibus constet. ergo ui-
detur quod homines nati sunt ordinari. Ad
oppositum arguitur sic. Si ita competit ordo
hominibus sicut competit angelis. ergo sicut
angelorum beatorum noui ordines assignantur
ita uidetur quod hominibus. ergo saltem erunt. xviii.
quod tamen non ponitur. Item omnes homines
ex uno homine precesserunt. ergo uidetur quod quod-
cumque est de natura sua sint pares. ergo non
uidetur quod hominibus competat ordo per na-
turam. Quod si tu dicas quod competit eis per
gratiam. cum gratia presupponit naturam. er-
go et ordo gratie ordinem nature. ergo si non
est ordo nature. nec gratie. Item ordines
angelorum distinguuntur penes uim contemplati-
uam et uim ministrariam. sed in animalibus ex-
utis non est ponere uim ministrariam. ergo nec
ordinum distinctionem. Item si ponitur or-

do in gloria debet ponere ordo correspondens ordi-
nibus repertis in uia. ergo cum in clero sint
multi ordines. in religiosis etiam sint mul-
te ordinum distinctiones. in sanctis etiam n. tri-
ordines. ut ordo patriarcharum. prophetarum.
apostolorum. uidetur quod multo plures essent
ordines hominum quam angelorum. Sed. Quod quod
cum ad perfectam rationem ordinis concurrant
perfectio naturalium et gratuitorum sibi corre-
spondentium. in eis solum proprie et perfecte est
ponere ordinum distinctionem. in quibus est hec
duo simul concurrentia repere. Quoniam ergo in
angelis gratia correspondet nature. et creati sunt
in naturalium perfectio. et beatificati in eterni
donorum progeratua. hinc est quod proprie est in eis et
ordo et hierarchia. maxime cum illa progera-
tua ita habeat stabilem permanentiam et distin-
ctionem quod nullam admittat confusionem. In
hominibus uero et si sit repere perfectio in na-
turalibus et etiam in gratuitis. tamen hec duo
ut plurimum sibi non correspondent. quia ubi me-
lior est natura frequenter minor gratia. et quod ho-
die minor est in merito. cras fortassis est ma-
ior. ideo in hominibus secundum statum presentie non
est proprie ordinum distinctio. sed gratuita licet
aliquo modo secundum auctoritates et officia et sta-
tus professionum ordinet ecclesia. Quod est igitur
quod proprie et perfecte in solis angelis ponenda
est distinctio ordinum. In hominibus uero et si ali-
quo modo reperiatur in presenti. reperiatur imperfecte
et incerte. In futuro uero quousque reperiatur sta-
biliter. non tamen reperiatur undique. ut sic oportet
teat eos qui precesserunt in gratia. precellere in
natura. Ex his patet in responsio ad rationes ad
utramque partem. Rationes autem probantes quod
non solum angelis competit ordo. loquuntur de
ordinibus secundum qualemcumque completionem. siue per-
fectam siue semiplenam. Rationes uero ad op-
positum ostendentes quod in hominibus non sit or-
do. procedunt alia uia. non enim concludunt quod
nullus sit ibi ordo. sed quod ipsa humana na-
tura non habeat tantam ordinum distinctionem
quam habet angelica. quia hec habet solummodo
per quamdam conformationem ad illam. Illa tamen ra-
tio non concludit. non est ibi ordo per naturam
ergo non per gratiam. cum. n. non oporteat gra-
tiam adequari nature. non oportet ordinem
gratie presupponere ordinem in natura. quousque
gratia presupponat naturam tamquam accidens

psupponit subiectū. et quia gratia nostra cōformis est gratie angeloz q̄suis natura nō est eiusdem sp̄ei cum eorum natura. ideo si qua in nobis erit ordinum distinctiō attendetur per conformitatem ad ordines angelicos. ideo non oportebit plures et novos ordines ex hominibus eē. nisi fortassis decimū qui ad angelorum perfectiōem non poterit peruenire. hoc tamē quod nūc dictum ē dubium est. et magis non uidet acceptare q̄s uis sicut. s. dictum fuit uideatur satis p̄babile. Nec illa ratō cogit o ui ministratia. q̄a in distinctiōe ordinum magis cōsiderat status gratie q̄s operatō alicuius potentiē. Ex his manifesta sunt ea que tangūt in lra. hoc solum sufficiat ad presens exponere de nomie seraphyn. aliq̄n enim in scriptura legitur seraphyn per. n. et tunc est pluralis numeri et neutri generis. et signat cetum angeloz illius ordinis. Aliquādo scribitur per m tunc est pluralis nūeri et masculini generis. et signat angelos nullo ordine cōtētos. Aliquādo legitur seraph. et tunc est singularis numeri et masculini generis. et signat angelum illius ordinis. vñ uersus. Hoc seraphyn dicas. hi seraphym. seraph dicas illū. uel aliter. Dic cherubym sanctos. cherubym sacra. fit cherub almus.

Distinctio decima.

Hec etiam inuestigādum ē. *¶* Supra egit magist' de consequentiis cōfirmatōnem āgelo rum quātum ad distinctiōez ordinum. In hac uero parte agit quātum ad ministerium. et quoniam ministeriū respectū habet et ad eum qui ministrat et ad eum cui ministratur. ideo pars ista duas habet. In priā determinat de misterio angelorum quātū ad ipsos angelos ministrātes. In scōa uero determinat per comparatōem ad homines q̄bus ministrāt iſra dīf. xj. Illud quoq̄ sciendum ē. *¶* Prima pars in qua querit quib' angelis competit ministrare siue mitti. habet tres partes. In prima ponit duas opiones cum suis cōfirmatōnibus. In scōa uero parte mouet dubitatōnes et dēterminat. ibi Hic oritur questio si oēs mittentur et nuncij dei

existunt. In tertia uero parte illas duas opiones reducit ad quādam cōcordātiā formans q̄ōez ex illis duabus opionibus unā inter utrāq̄z mediam. ibi Alii uero dicunt tres ordines supremos. *¶* hāc p̄tium subdiuisiones manifeste sunt in lra.

Intelligētiā huius partis incidit hic questio circa tria. *¶* Prima q̄stio est. Utrum boni angeli mittantur. *¶* Secundo querit. ad quid mittantur. *¶* Tercio queritur qualiter illud officium exequatur. *¶* Circa primū queritur duo. *¶* Prio queritur. utp aliqui āgeli mittantur. *¶* Scōo querit. utp omēs mittantur.

Circa primū sic proceditur et oñ dicitur q̄ angeli mittantur Luce prio. *¶* Diffus est gabriel angelus a deo i ciui. *¶* et in plurib' aliis scripture locis. Item angelus nomē ē nunciū et officij sicut dicit glo. super illō. ps. q̄ facit angelos suos sp̄s. ergo si uere et p̄prie dicunt angeli uere et p̄prie sunt nūcij. ergo si nūciorum ē mitti. patet. *¶* Item quāto aliquis habet maiore charitatē. tāto sollicitior est circa eum quē pōt iuuare. sed angeli habent perfectam charitatem et possunt nostram indigētiā subleuare. ergo uidentur q̄ sint solliciti nos adiuuare. sed non faciūt p̄pria auctoritate s̄z dñi. ergo uidet q̄ mittant a domino. *¶* Item angeli q̄stus ad statum et dignitatem sunt medij int nos et deum. ergo uidetur q̄ ad deum serant petitiones nostras. et a deo nobis reuelationes referāt diuinas. s̄z hoc ē p̄prie nūcioz. ergo. *¶* Cōtra. frustra mittit quis nunciū ubi ipse presens est et melius pōt facere p se ipm. ergo si deus nobis p̄sentissim' ē et oia potest facere p seipm. ergo frustra ad nos mittit angelum. s̄z ipse nihil facit frustra. ergo. *¶* Item deus pater misit filiū et sp̄m sanctū ad pcurādum nrām salutem. aut ergo sufficiēter pcuratur salus nrā per filiū et sp̄m sc̄m. aut non. Si non. ergo implet mediator est filius et etiā sc̄s sp̄s. q̄ō dicitur re est p̄phanū. Si sic. ergo frustra mittitur angelus. *¶* Item cum angelus mittitur ad